

האם הרמטכ"ל אשכנזי - לא יודע שיש פתרון לאיום הרקטי? מאת: ד"ר עודד עמיחי, 23.12.2010

הרמטכ"ל, רב-אלוף גבי אשכנזי אמר השבוע בוועדת החוץ והביטחון שלא נכון לפתח ציפיות מוגזמות מדי למענה שתיתן מערכת כיפת ברזל.

"הרמטכ"ל, רב-אלוף גבי אשכנזי, התריע היום (שלישי, 21.12.2010) בפני חברי ועדת חוץ וביטחון כי באחרונה ירו מחבלים טיל נ"ט (נגד טנקים) שפגע בטנק, ולראשונה, אף חדר את השריון. אשכנזי התייחס בדבריו היום גם למערכת המיגון בפני ירי טילים כיפת ברזל ואמר כי "לא נכון לפתח ציפיות מוגזמות מדי למענה שתיתן המערכת... לא מדובר במענה מושלם". לדברי הרמטכ"ל, "בסך הכל המצב בדרום מתוח ושברירי וקיימת אפשרות להידרדרות במידה ותהיה נפילה שתגרום למספר רב של נפגעים"...

<http://www.haaretz.co.il/hasite/spages/1205159.html>

דבריו אלה של אשכנזי משלימים את הדברים שאמר אלוף פיקוד הצפון, גדי אייזנקוט,

בהרצאה באוניברסיטת חיפה (30.11.2010) כי אמצעי ההגנה האקטיביים נגד רקטות וטילים - כגון כיפת ברזל וחוץ - אמורים להגן על המשך היכולת ההתקפית של צה"ל, ולא בהכרח על אזרחים. "שלא תהיה לתושבי ישראל אשליה שמישהו יפתח להם מטריה מעל לראש", אמר אייזנקוט, "המערכות נועדו להגנת בסיסי חיל האוויר, בסיסי חיל הים ובסיסי הגיוס - גם אם זה אומר שבימים הראשונים של המערכה, לא יהיה נוח לאזרחים".

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3992205,00.htm>
<http://www.ynet.co.il/articles/1,7340,L-3992336,00.html>

הסתייגות זו של גורמי צה"ל המוסמכים ביותר,

הרמטכ"ל, רב-אלוף גבי אשכנזי, ואלוף פיקוד הצפון, גדי אייזנקוט, משימוש גורף במערכת כיפת ברזל להגנת העורף, מצטרפת לתשובת המדינה לעתירה שהגישו ראשי היישובים בעוטף עזה. באגרת לחברים (19.11.2010) כותב אלון שוסטר, ראש המועצה האזורית שער הנגב: ... "בתשובתה לעתירתנו בנושא 'כיפת ברזל', אומרת פרקליטות המדינה: 'לא הבטחנו'. תגובתנו, שתוגש בראשית השבוע הבא, תכריז שאין גבול לחוצפה - כיצד החלטות ממשלה (החקוקות בסלע אתר הממשלה ושמצוטטות מפיו של ראש הממשלה וחברי הממשלה), שאומרות במפורש כי המערכת מיועדת להגן על

תושבי עוטף עזה הופכות פתאום לחסרות משמעות, זאת בשעה שאין כל שינוי בהערכת האיום המהותי"...

הדברים של אשכנזי ואייזנקוט מציגים מצב מביך

בו מערכת הביטחון חושפת רשלנותה בהיערכות לאיום המרכזי על מדינת ישראל – הגנת העורף מירי רקטי מכל הטווחים, החל מפצצות מרגמה, דרך רקטות הקסאם, רקטות הגראד ועד טילי השיהאב.

מערכת הביטחון הזינה במשך מספר שנים את הציבור בהבטחות שווא, כאילו כיפת ברזל נועדה להגן על יישובי הדרום מהירי הרקטי ומפצצות המרגמה, שנמשך כבר כעשור. מהר מאד הסתבר שכיפת ברזל לא תוכל להגן על היישובים הקרובים עד 4.5 ק"מ מהגבול, ולפיכך הוקצבו מאות מיליוני שקלים על מנת למגן יישובים אלה כתחליף להגנתם באמצעות כיפת ברזל.

עוד התברר שכיפת ברזל גם לא מסוגלת ליירט פצצות מרגמה,

שנורים מדי יום על יישובי עוטף עזה. הטווח הנקוב של 4.5 ק"מ נגזר ממהירותו של קסאם-1, רקטה מיושנת שכמעט ולא נמצאת בשימוש. מאחר ומגבלת הטווח של כיפת ברזל נגזרת ממהירות הרקטה התוקפת ולא מטווח שיגורה, הרי טווח המינימום שבו כיפת ברזל לא תתפקד גדול יותר, עד כ- 10-15 ק"מ לרקטות מתקדמות יותר – קסאם-3, גראד וגראד משופר.

מה יקרה עכשיו? הממשלה תקציב עוד מאות מיליוני שקלים להרחבת המיגון גם ליישובים אלה? ודאי שלא. כיפת ברזל לא תתפקד גם מול איומים שנורים מטווח גדול מכ- 50 ק"מ (הטווח המדויק שנוי במחלוקת, בין 40-70 ק"מ).

לפיכך

כל טיל יירוט מוגבל ביכולתו ליירט איומים בליסטיים בין טווח מינימום לטווח מקסימום, שנגזרים ממהירות הרקטה או הטיל התוקפים. נובע מכך שלהגנת מטרה אסטרטגית יידרשו מגוון טילי יירוט (כיפת ברזל, שרביט קסמים, פטריוט-3, חץ-2, חץ-3), שהרי לא ניתן לדעת מראש מהיכן ישוגר האיום לעבר אותה מטרה.

הפתרון של טילי יירוט קורס גם כלכלית

עלות כל טיל יירוט נע בין 100,000 דולר (כיפת ברזל), דרך מיליון דולר (שרביט קסמים) ועד 3-4 מיליון דולר (חץ-2, פטריוט-3, בהתאמה), כאשר לחץ-3 טרם נקבע מחיר. הצטיידות בכמות מספקת של טילי יירוט על מנת להגן על העורף מעשרות אלפי הרקטות והטילים השונים שבידי שכנו מדרום ומצפון תביא לקריסה כלכלית ואין היא באה בחשבון.

מערכת הביטחון שיווקה שתי גישות כדי לתרץ אבסורד כלכלי זה: 1. "ירי סלקטיבי" – יירוט של האיומים הפוגעים בלבד. 2. השוואה לערך הנזק של הרקטות התוקפות.

השריפה בכרמל באה אולי בזמן כדי להזים את הטיעון הראשון. גם רקטות טועות יכולות לגרום נזק שלא נוכל להתמודד אתו. ובנוסף, הפתרון, שאינו פתרון, של ירי סלקטיבי קורס גם נוכח המצאות רקטות מדויקות וזולות כדוגמת אמ-600 או אפ-110, שהפיזור הממוצע שלהם יכול להיות פחות מ-100 מטרים. הטיעון השני אינו בר ביצוע, וכדי לממשו צריך לשעבד לתקציב הביטחון את כל המשאבים הלאומיים.

מערכת הביטחון חייבת לציבור תשובה

כיצד מגבלות בסיסיות אלה של טילי יירוט נעלמו מעיניהם. ואולי לא הייתה מראש כוונה להגן על העורף מירי רקטי, והציבור רק הולך שולל? הפקרת העורף לירי רקטי, והפיכת התושבים ל"בשר תותחים" היא פשיטת רגל מוסרית שנוגדת את אחד מאבני היסוד של דוקטרינת הביטחון שנקבעה עוד ע"י ראש הממשלה הראשון, דוד בן גוריון - הפרדת העורף מהחזית והעברת העימות לשטח האויב.

הייתכן שהרמטכ"ל וצה"ל עדיין דבקים בגישה

שניתן להסיר את האיום הרקטי באמצעות תקיפה אגרסיבית בלבד? לא בכל מקום אפשר להגיב באגרסיביות, לא בכל מקרה זה נחוץ, צריך ליצור שילוב נכון בין הגנה להתקפה כדי שצה"ל יוכל לנצל יתרונו ההתקפי בצורה המרבית. כמו שקבוצת כדורגל טובה אם לא תהיה לה הגנה נאותה, כך אי אפשר לשים את כל הקלפים על יכולת התגובה של חיל האוויר. צריך גם לקחת בחשבון שחיל האוויר לא יוכל בעתיד לטוס בחופשיות בשמי סוריה, לבנון או רצועת עזה, כפי שהיה עד כה, בגלל נשק נ"מ משוכלל, שכבר נמצא באזור.

אולם קיים פתרון זמין, מוכח וזול

שיוכל להסיר את האיום הרקטי על העורף. במדבריות ניו-מקסיקו, שוכן כבר כעשור, אב טיפוס של מערכת נשק המבוססת על לייזר כימי (נאוטילוס), שהיוזמה לפיתוחו באה ממנהיגות ישראלית רבת אופקים (פרס, אז ראש הממשלה – 1996), ואשר הוכיח יכולתו בעשרות ניסויים בו ייורטו פצצות מרגמה, פגזי ארטילריה ורקטות שונות, בירי בודד ובמטח, כולל ירי בהפתעה (100% הצלחה). חברת נורתרופ-גרומן, שפיתחה את הלייזר בשיתוף חברות ישראליות (ושלאיש מאתנו אין קשר עסקי אתה), הציעה עוד בינואר 2007 לייצר ולהציב בארץ מערכות מתקדמות של לייזר כימי (סקייגארד, המבוסס על הנאוטילוס) בלוח"ז ובמחיר קבוע. האם הרמטכ"ל, רב-אלוף גבי אשכנזי, לא יודע על כך?

בעשור האחרון פורסמו בתקשורת מגוון של תירוצים, חסרי בסיס, על המניעים כביכול להתעלמות מערכת הביטחון ממערכת הלייזר. ראה פירוט בקישור שלהלן.

<http://www.kr8.co.il/BRPortal/br/P102.jsp?arc=109395>

מה פשר ההתעלמות של אשכנזי ממערכת זו (נאוטילוס / סקייגארד), שיכולה להסיר את האיום הרקטי על ישראל? מדוע מתמקדת מערכת הביטחון בפתרונות סרק, שגם היא כבר מודה שלא ניתן יהיה ליישמן? הרמטכ"ל וראשי מערכת הביטחון חייבים לציבור הסבר על פשר הפקרת העורף לירי הרקטי ופצצות המרגמה.